

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Javne ustanove Zavod za zapošljavanje Republike Srpske
za period 01.01-31.12.2018. godine**

Broj: RV031-19

Banja Luka, 21.06.2019. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	6
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	7
	1. Uvod	7
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	7
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	8
	4. Nabavke.....	11
	5. Priprema i donošenje budžeta	12
	6. Finansijski izvještaji	13
	6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	13
	6.1.1. Prihodi i primici.....	14
	6.1.2. Rashodi i izdaci	15
	6.1.3. Razlika u finansiranju	20
	6.2. Bilans uspjeha	20
	6.2.1. Prihodi	20
	6.2.2. Rashodi.....	21
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	21
	6.3. Bilans stanja.....	21
	6.3.1. Aktiva.....	21
	6.3.2. Pasiva.....	25
	6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	27
	6.4. Bilans novčanih tokova.....	27
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	27
	6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	27
	6.7. Napomene uz finansijske izvještaje	28

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskog izvještaja Javne ustanove Zavod za zapošljavanje Republike Srpske koji obuhvata: Bilans stanja, Bilans uspjeha, Izvještaj o promjenama neto imovine, Bilans novčanih tokova, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta i Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima sa stanjem na dan 31.12.2018. godine i za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena uz finansijske izvještaje i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, godišnji finansijski izvještaj Javne ustanove Zavod za zapošljavanje Republike Srpske istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalno značajnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2018. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 1200 - 1810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo sproveli u skladu sa ISSAI 30 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući da nam pruže osnov za naše revizijsko mišljenje.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Popis imovine i obaveza Javne ustanove Zavod za zapošljavanje Republike Srpske na dan 31.12.2018. godine nije organizovan i izvršen u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer nije izvršen popis spornih potraživanja za nenaplaćene doprinose i ostalih spornih kratkoročnih potraživanja u zemlji, a za dio obaveza, popis nije izvršen analitički. U Izvještaju o izvršenom popisu Centralne popisne komisije nije dat uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja nefinansijske imovine u stalnim sredstvima.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. izvještaja:

Rashodi za bruto plate zaposlenih i ostali neporeski prihodi potcijenjeni su za iznos od po 42.463 KM, jer je izvršeno prebijanje rashoda i prihoda. Javna ustanova Zavod za zapošljavanje Republike Srpske je vršila evidentiranje obračuna plata za pripravnike (gdje je Zavod i davalac i korisnik sredstava) na rashodima za bruto plate zaposlenih i nakon isplate plata smanjivani su rashodi za plate i isti su evidentirani na subvencijama. Navedeno evidentiranje nije u skladu sa članom 68, 91, 134 i 137. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, kao i sa paragrafima 48. i 49. MRS-JS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.1.1. izvještaja:

Zbog pogrešne klasifikacije potraživanja iz Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima, za iznos od 3.027.373 KM, potcijenjena su potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu do godinu dana, a precijenjena su potraživanja za poreze,

doprinosu i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja. Navedeno nije u skladu sa članom 68. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Za iznos od 12.477 KM potcijenjena su ostala kratkoročna razgraničenja, a precijenjena potraživanjima po osnovu refundacija za naknadu plata, zbog pogrešnog evidentiranja naknade plata za vrijeme roditeljskog odsustva i bolovanja koje se refundiraju iz fondova obaveznog socijalnog osiguranja na potraživanjima po osnovu refundacija za naknadu plata, jer se nisu stekla prava na refundaciju, što nije u skladu sa članom 80. stav 1. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Zbog pogrešnog evidentiranja korekcije potraživanja po osnovu transfera od drugih jedinica vlasti, potcijenjena su potraživanja po osnovu transfera od drugih jedinica vlasti za 3.221.360 KM, a korekcija potraživanja po osnovu transfera od drugih jedinica vlasti potcijenjena je za iznos od 6.442.720 KM. Za iznos od 3.221.360 KM precijenjen je i rezultat ranijih godina.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.7. izvještaja:

Javna ustanova Zavod za zapošljavanje Republike Srpske nije u Napomenama uz finansijske izvještaje za 2018. godinu, u potpunosti objelodanila informacije, koje se odnose na: objašnjenje razloga promjena između prvobitnog i konačnog budžeta (rebalansa finansijskog plana), što nije u skladu sa MRS JS 24 - Prezentacija budžetskih informacija u finansijskim izvještajima (paragrafi 29 i 30) i dodatna obrazloženja (u dijelu napomena koje se odnose na PIB i PIF) u vezi suficita iz ranijih godina raspoloživog za raspodjelu iz koga se finansira značajan dio budžetskih izdataka (subvencije/programi zapošljavanja).

Vremenska neograničenost poslovanja

Javna ustanova Zavod za zapošljavanje Republike Srpske je u Napomenama uz finansijske izvještaje za period 01.01 - 31.12.2018. godine objelodanila da nema značajne neizvjesnosti u vezi sa stalnošću poslovanja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja po našem profesionalnom mišljenju, su bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2018. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor, odnosno propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i

da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjeravanje predstavlja visok nivo uvjeravanja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija, takođe, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 21.06.2019. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje

Uz reviziju finansijskog izvještaja Javne ustanove Zavod za zapošljavanje Republike Srpske za 2018. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u Javnoj ustanovi Zavod za zapošljavanje Republike Srpske za 2018. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 –Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Javne ustanove Zavod za zapošljavanje Republike Srpske za 2018. godinu obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Javne ustanove Zavod za zapošljavanje Republike Srpske.

Banja Luka, 21.06.2019. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) provođenja popisa vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;
- 2) naknade plata koje se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja evidentiraju u skladu sa članom 80. stav 1. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 3) evidentiranje obračuna plata za pripravnike, vrši u skladu sa članovima 68, 91, 134 i 137. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike;
- 4) prije evidentiranja poslovnih događaja iz Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima izvrše: potpuna usaglašavanja sa Poreskom upravom Republike Srpske, analize namirenja naplate duga restrukturiranjem duga u akcije i evidentiranja shodno Uputstvu o primjeni MRS JS 23 – Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenosi);
- 5) na dan bilansiranja preispita iskazana vrijednost nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u pripremi i da se ista prizna u skladu sa članom 42. stav 4. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i
- 6) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodane informacije o razlozima promjena između prvobitnog i konačnog budžeta (rebalansa finansijskog plana) u skladu sa MRS JS 24 - Prezentacija budžetskih informacija u finansijskim izvještajima (paragrafi 29 i 30) i dodatne informacije u vezi suficita iz ranijih godina raspoloživog za raspodjelu iz koga se finansira značajan dio budžetskih izdataka,

Preporuke vezane za usklađenost poslovanja

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se uspostavi adekvatan sistem internih kontrola u smislu da se:

- 1) u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru donesu potrebni interni akti (članovi: 8, 14 i 30.) i da se sačinjava godišnji izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrola, kao i godišnji izvještaj o radu interne revizije (članovi: 15 i 37.) i druge aktivnosti u skladu sa navedenim zakonom;
- 2) za dio kontinuiranih nabavki ugovaranje vrši po periodima koji čine fiskalnu godinu za potrebe usklađivanja sa propisima kojima se uređuje izvršenje finansijskog plana, u skladu sa članom 17. stav 3. Zakona o javnim nabavkama;
- 3) nakon izmjene Akcionog plana za zapošljavanje u Republici Srpskoj i Programa za zapošljavanje u Republici Srpskoj, izvrši i izmjena pojedinačnih Programa finansiranja i
- 4) nakon izmjene Akcionog plana za zapošljavanja u Republici Srpskoj i Programa za zapošljavanje u Republici Srpskoj izvrši i izmjena pojedinačnih Programa finansiranja te internim aktima uspostave jasni kriterijumi za rangiranje podnosioca zahtjeva.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

Propisi koji su korišćeni kao kriterijumi kod revizije usklađenosti:

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj;
- Budžet i Rebalans budžeta Javne ustanove Zavod za zapošljavanje Republike Srpske za 2018. godinu;
- Odluka o izvršenju budžeta Javne ustanove Zavod za zapošljavanje Republike Srpske za 2018. godinu;
- Zakon o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o platama zaposlenih u javnim službama Republike Srpske;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u javnim službama Republike Srpske;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o zdravstvenom osiguranju Republike Srpske;
- Pravilnik o uslovima, kriterijumima i načinu sprovođenja mjera aktivne politike zapošljavanja;
- Akcioni plan zapošljavanja Republike Srpske za 2018. godinu;
- Program zapošljavanja Republike Srpske za 2018. godinu i
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske;

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Zavod za zapošljavanje Republike Srpske (u daljem tekstu: Zavod) osnovan je Zakonom o zapošljavanju i ostvarivanju prava nezaposlenih lica („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 25/93 i 10/98). Na osnovu Odluke Vlade Republike Srpske iz 2010. godine Zavod nastavlja rad kao javna ustanova u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 30/10 i 110/12), sa sjedištem u Palama.

Prema obavještenju Republičkog zavoda za statistiku o razvrstavanju jedinice razvrstavanja po djelatnostima, Zavod je razvrstan prema vrsti oblika organizovanja u ustanove. Osnovna djelatnost Zavoda je: posredovanje u zapošljavanju, javno obavještanje o mogućnostima i uslovima zapošljavanja, savjetovanje o izboru zanimanja, sprovođenje programa i mjera aktivne politike zapošljavanja i drugo u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti.

Prema Statutu koji je donesen 2016. godini, u Zavodu su formirane organizacione jedinice, po funkcionalnom i teritorijalnom principu. U sjedištu Zavoda organizovana je Centralna služba i formirano je sedam filijala: Banja Luka, Bijeljina, Zvornik, Doboje, Istočno Sarajevo, Prijedor i Trebinje. Niže organizacione jedinice Centralne službe su kabinet direktora i pet sektora, a filijala biroa za zapošljavanje.

Poslovi Zavoda finansiraju se iz doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti, koje plaćaju zaposlena lica, kao i iz drugih sredstava koje ostvari Zavod u skladu sa zakonom.

Zavod poslovanje obavlja preko vlastitih računa otvorenih kod ovlašćenih poslovnih banaka.

Na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Zavoda za period 01.01-31.12.2018. godine, nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske izvršila je finansijsku reviziju Zavoda za 2017. godinu i tom prilikom je dato dvanaest preporuka, odnosno šest na finansijske izvještaje i šest na usklađenost poslovanja.

U skladu sa članom 21. stav (3) Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 98/05 i 20/14), Zavod je 16.10.2018. godine dostavio Akcioni plan aktivnosti na realizaciji preporuka po izvještaju o provedenoj finansijskoj reviziji Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske za period 01.01-31.12.2017. godine. Zavod je 31.12.2018. godine sačinio Izvještaj o realizaciji preporuka po navedenom akcionom planu.

Revizijom je utvrđeno da su sve preporuke koje su date za finansijske izvještaje provedene, a od šest preporuka koje su date za usklađenost poslovanja dvije su provedene, tri djelimično provedene, a jedna preporuka nije provedena.

Preporuke koje se odnose na reviziju usklađenosti:

Preporuka da se otklone utvrđeni nedostaci sistema internih kontrola koji se odnose na: ispunjavanje posebnih uslova za obavljanje poslova (stepen stručne sprema i stručni ispit za rad u organima državne uprave); usklađivanje Pravilnika o korišćenju sredstava reprezentacije; utvrđivanje visine blagajničkog maksimuma u skladu sa članom 7. Uredbe o uslovima i načinima plaćanja gotovim novcem i donošenje i sačinjavanje

strateškog plana za period od tri godine i godišnjeg izvještaja u skladu sa članovima: 30, 33 i 37. Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske, djelimično je provedena. Dio preporuke koji se odnosi na ispunjavanje posebnih uslova za obavljanje poslova (stepen stručne spreme i stručni ispit za rad u organima državne uprave) je djelimično proveden, jer od 15 zaposlenih lica koja po revizorskom izvještaju za 2017. godinu nisu imala položen stručni ispit za rad u organima državne uprave, njih devet još uvijek nema položen stručni ispit. Dio preporuke koji se odnosi na lica koja nisu imala odgovarajući stepen stručne spreme je proveden. U januaru 2018. godine donesena je Odluka o utvrđivanju blagajničkog maksimuma, a u februaru 2019. godine donesen je novi Pravilnik o korišćenju sredstava reprezentacije. Dio preporuke koji se odnosi na usklađenost rada Jedinice za internu reviziju sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske nije proveden, jer nije sačinjen strateški plan za period od tri godine i godišnji izvještaj o radu Jedinice za internu reviziju.

Preporuka da se ugovaranje provedenih javnih nabavki za nabavke koje se odnose na više godina, vrši po periodima koji čine fiskalnu godinu za potrebe usklađivanja sa propisima kojima se uređuje izvršenje finansijskog plana, u skladu sa članom 17. stav (3) Zakona o javnim nabavkama, je djelimično provedena, jer je ugovaranje po periodima koji čine fiskalnu godinu (za potrebe usklađivanja sa propisima kojima se uređuje izvršenje finansijskog plana – budžeta), izvršeno samo za dio nabavki.

Preporuka da se internim aktima uspostave precizni i mjerljivi kriterijumi koji će omogućiti transparentno i nediskriminatorno bodovanje podnosioca zahtjeva i po tom osnovu sačinjavanje rang liste; precizno definišu postavljeni uslovi podnosiocima zahtjeva i način njihovog dokazivanja i prilikom odobravanja sredstava dosledno primjenjuju postavljeni uslovi i kriterijumi iz Pravilnika i Javnog poziva, nije provedena.

Preporuka da se izvrši procjena raspoloživosti sredstava za projekte i razmotri mogućnost njihovog kratkoročnog oročavanja u skladu sa Zakonom o investiranju javnih sredstava, je djelimično provedena, jer je u 2018. godini razmatrana mogućnost oročavanja raspoloživih javnih sredstava Zavoda, ali nije donesena konačna odluka o investiranju (zbog činjenice da je u 2018. godini stopa doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti smanjena sa 1% na 0,8%, niskih kamatnih stopa na oročavanje sredstava i nezainteresovanosti pojedinih banaka, odnosno uvažavanja principa sigurnosti, likvidnosti i disperzije rizika). Donošenje konačne odluke o investiranju sredstava je prema izjavi odgovornog lica, ostavljeno za 2019. godinu, a do završetka revizije ista nije donesena.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Statutom Zavoda je definisana organizacija, obim poslova, prava, obaveze, odgovornosti i nadležnosti, zastupanje i predstavljanje, kao i druga pitanja od značaja za rad Zavoda.

Organi Zavoda su: Upravni odbor (od pet članova) kao organ upravljanja i direktor kao organ rukovođenja, koje imenuje i razrješava Vlada Republike Srpske na period od četiri godine.

Unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta u Zavodu definisana je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, kojim je sistematizovano 270 radnih mjesta za 345 izvršilaca. Na dan 31.12.2018. godine u radnom odnosu nalazilo se 335 izvršilaca, od čega je 281 na neodređeno, 26 na određeno vrijeme, 27 pripravnika i jedno imenovano lice.

U skladu sa članom 19. Statuta Zavoda, Upravni odbor je 28.07.2017. godine, donio odluku o imenovanju vršilaca dužnosti: pomoćnika direktora (sektor za: zajedničke poslove; posredovanje i aktivne mjere zapošljavanja; pravne, kadrovske i opšte poslove i

informacione tehnologije) i rukovodioca filijala (Banja Luka, Zvornik i Istočno Sarajevo), a 30.10.2017. godine odluku o imenovanju vršioca dužnosti pomoćnika direktora (sektor za finansije) i rukovodioca filijala (Prijedor, Trebinje i Doboj) do okončanja konkursne procedure. Do završetka revizije nije okončana konkursna procedura.

U radni odnos tokom 2018. godine primljeno je 14 izvršioaca na neodređeno vrijeme (nakon sprovedenog javnog konkursa), a radni odnos je prestao za 15 zaposlenih po osnovu: odlaska u penziju (10) i ličnog zahtjeva (5).

Uputstvo o primjeni Zakona o zapošljavanju stranih državljana i lica bez državljanstva koje je Zavod donio u aprilu 2009. godine, nije usaglašeno sa izmjenom Zakona o zapošljavanju stranih državljana i lica bez državljanstva („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 117/11) u dijelu koji se odnosi na potrebnu dokumentaciju koju je uz zahtjev za izdavanje radne dozvole poslodavac dužan da priloži. Zavod je 02.08.2017. godine dao Instrukciju svim filijalima i biroima u vezi izdavanja radne dozvole za strance i lica bez državljanstva koja je usklađena sa izmjenama Zakona o zapošljavanju stranih državljana i lica bez državljanstva (nije vršena izmjena Uputstva niti je isto stavljeno van snage). U navedenom segmentu nije usaglašen Zakon o zapošljavanju stranih državljana i lica bez državljanstva i Zakon o strancima („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 88/15).

Pored navedenog u funkcionisanju sistema internih kontrola postoje nedostaci, jer Zavod nije:

- uspostavio pomoćnu knjigu osnovnih sredstava, u formi i sadržaju kojim se u jednom izvještaju (kartica osnovnog sredstva) prezentuju sve relevantne informacije vezane za određeno osnovno sredstvo i da prilikom promjena amortizacionih stopa ostane vidljiv datum nabavke i datum aktiviranja sredstva (nepravilnost je otklonjena u toku revizije). Takođe, na dan 31.12.2018. godine nije usaglašena pomoćna evidencija sa glavnom knjigom (za nabavnu vrijednost kancelarijskih objekata i prostora u iznosu od 31.664 KM, što se odnosi na sredstvo nabavljeno u decembru, koje je aktivirano u januaru/19);
- uspostavio glavnu knjigu na način da ista ima adekvatnu numeraciju strana tj. u nizu od prve do posljednje strane (stranice su numerisane pojedinačno po kontima sa numeracijom u nizu samo za taj konto) i da se prilikom eksportovanja podataka u drugi format (PDF) radi eksterne upotrebe ili štampe, obezbijedi indentičnost podataka (u novom formatu se ne prikazuju konta na kojima nije bilo promjena u toku godine). Navedena nepravilnost je otklonjena u toku revizije;
- nakon izmjene načina obračuna plata i programa za obračun plata u 2018. godini, kroz informacioni sistem za obračun plata ispravno vršio obračun naknade plate za vrijeme privremene spriječenosti za rad kao i uvećanja osnovne plate po osnovu obavljanja poslova pod posebno otežanim uslovima. Navedena greška je uočena u martu odnosno junu 2019. godine te je izvršena dorada informacionog programa i greška je otklonjena, pa za istu nije data preporuka;
- Pravilnik o naknadi troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka s posla za zaposlene u Zavodu od 2016. godine i izmjene od 2018. godine kojim je definisano da pravo na troškove prevoza ne pripada zaposlenom koji ima pravo na upotrebu službenog vozila, uskladio sa članom 17. stav 1. tačka a) Zakona o platama zaposlenih u javnim službama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/18) i članom 3. stav 1. tačka 2) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u javnim službama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 69/16), prema kojima zaposleni imaju pravo na naknadu troškova prevoza prilikom dolaska na posao i povratka sa posla, a ne pravo na upotrebu službenog vozila. U toku 2019. godine izvršeno je usklađivanje navedenog akta i shodno tome nije data preporuka;

- Komisije za sprovođenje procedura javnih nabavki nisu donijele poslovnik o radu komisije, što nije u skladu sa članom 9. Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 103/14) i
- svojim internim aktom (pravilnik, uputstvo i sl.) definisao procedure i postupanja prilikom rashodovanja opreme, vođenja evidencija i njenog smještaja, odnosno postupanja prilikom rješavanja njenog konačnog fizičkog statusa (uništenje, doniranje, mogućnost upotrebe za rezervne dijelove i sl.).

Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji Zavoda, u kabinetu direktora organizaciono je uspostavljena jedinica za internu reviziju u kojoj su sistematizovana dva radna mjesta za tri izvršioca i to: rukovodilac jedinice za internu reviziju (1) i interni revizor (2). Popunjeno je radno mjesto rukovodilac jedinice za internu reviziju. Aktivnosti interne revizije su provedene prema godišnjem planu. Sačinjeni su pojedinačni izvještaji (4 izvještaja koja se odnose na sljedeće revizijske aktivnosti: obračun novčane naknade; izdavanje radnih dozvola; projekti zapošljavanja - dio projekata i realizacija preporuka Glavne službe za reviziju Republike Srpske po revizorskom izvještaju za 2017. godinu), konstatovane nepravilnosti u funkcionisanju sistema interne kontrole (u šta se i revizija uvjerila) i date su preporuke. Rukovodilac interne revizije nije sačinio: strateški plan za period od tri godine i godišnji izvještaj za 2018. godinu, što nije u skladu sa članovima: 30, 33 i 37. Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16). Navedena nepravilnost je konstatovana i u prethodnom revizorskom izvještaju.

Na osnovu odredbi Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17) Zavod je donio:

- Odluku o imenovanju odgovornog lica koje je zaduženo za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole i dopisom obavijestio Centralnu jedinicu za harmonizaciju finansijskog upravljanja, kontrole i interne revizije;
- Akcioni plan za uspostavljanje i razvoj sistema finansijskog upravljanja i kontrole čiji je sastavni dio i Plan aktivnosti za uvođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole;
- Katalog procesa koji je usvojen u decembru 2015. godine (isti nije usklađen sa propisima koji su stupili na snagu nakon usvajanja akta, a koji se odnose na sistem finansijskog upravljanja i kontrole) i
- Polugodišnji izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole koji je dostavljen Centralnoj jedinici za harmonizaciju finansijskog upravljanja i interne revizije.

Zavod nije uredio sistem internih kontrola u potpunosti prema odredbama navedenog zakona i uputstva, jer nije donio: Registar rizika, Strategiju upravljanja rizicima i Metodologiju za sprovođenje plana za uspostavljanje i razvoj sistema finansijskog upravljanja i kontrola i nije sačinio Godišnji izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole sa Izjavom direktora Zavoda o planiranim mjerama za uspostavljanje nedostignutog nivoa razvoja sistema internih finansijskih kontrola. Direktor Zavoda je 25.07.2018. godine dao Izjavu u vezi određivanja vizije, misije (odnosi se na razlog postojanja i djelatnost Zavoda) i ciljeva Zavoda, što predstavlja jednu od aktivnosti na uspostavljanju i sprovođenju finansijskog upravljanja. Navedenim aktom (kao i drugim aktima) nisu procijenjeni rizici za strateške, srednjoročne i operativne ciljeve. Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Zavodu nisu definisane obaveze rukovodilaca na svim nivoima za uspostavljanje, razvoj i provođenje sistema finansijskog upravljanja i kontrola.

Popis imovine i obaveza u Zavodu na dan 31.12.2018. godine nije u potpunosti organizovan i izvršen u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 45/16), jer:

- u Izvještaju centralne komisije za popis nefinansijske imovine u stalnim sredstvima, gotovine u blagajni i žiro-računima, nije dat uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja nefinansijske imovine u stalnim sredstvima (dat je pregled imovine koja se predlaže za rashod, a uz izvještaj je, kao prilog sa kojim nije napravljena veza sa izvještajem, dat tabelarni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja imovine), što nije u skladu sa članom 20. stav 3. Pravilnika o popisu;
- nisu popisana sporna potraživanja za nenaplaćene doprinose u iznosu od 12.116.932 KM i ostala sporna kratkoročna potraživanja u zemlji u iznosu od 12.771.070 KM. Za određene stavke obaveza popis nije izvršen analitički (npr. obaveze: za bruto plate i naknade zaposlenih, prema dobavljačima, po osnovu finansiranja programa i dr.);
- u prijedlogu komisije za popis imovine, obaveza i potraživanja u Centralnoj službi Zavoda za rashodovanje informatičke opreme (za rashod su predložene 123 stavke nabavne vrijednosti od 97.710 KM, od čega su 43 računara i štampača) nije pojedinačno data napomena o razlozima rashodovanja za sredstva čija je nabavna vrijednost značajna (npr. podaci o tome da li je konkretno sredstvo neispravno bez mogućnosti opravke ili je opravka neisplativa – uz pribavljenu potvrdu/mišljenje servisera, kao i podaci o tehnološkoj zastarjelosti, upotrebnoj vrijednosti sredstva kao rezervnog dijela i sl.). U obrazloženju komisije, odnosno informatičara Zavoda je navedeno (generalno za svu opremu) da navedenu opremu treba rashodovati zbog neisplativosti opravke i zastarjelosti i dat je prijedlog da se ista uništi i
- u izvještaju komisije za popis imovine i obaveza u filijali Bijeljina navedeno je da je poslovni prostor u Starom Ugljeviku površine 63,5 m² (nabavna vrijednost 53.975 KM, a ispravka vrijednosti 32.417 KM) uništen, odnosno da zgrada više ne postoji, a temelj zgrade se nalazi na ivici površinskog kopa (eksproprijacija nije završena). Po navedenom osnovu nije bilo promjena u poslovnim knjigama Zavoda.

Uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je u potpunosti obezbijedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost poslovanja sa važećim zakonima i propisima.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se uspostavi adekvatan sistem internih kontrola u smislu da se:

- ***u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru donesu potrebni interni akti (članovi: 8, 14 i 30.) i da se sačinjava godišnji izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrola, kao i godišnji izvještaj o radu interne revizije (članovi: 15 i 37.) i druge aktivnosti u skladu sa navedenim zakonom;***
- ***donese interni akt u vezi rashodovanja opreme;***
- ***provođenje popisa vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza i***

4. Nabavke

Planom javnih nabavki iz decembra 2017. godine Zavod je u 2018. godini planirao nabavke u ukupnoj vrijednosti od 981.025 KM (bez poreza na dodatu vrijednost u daljem tekstu: PDV). Plan javnih nabavki je mijenjan u oktobru i decembru 2018. godine i sa

zadnjom izmjenom planirane su nabavke ukupne vrijednosti od 1.444273 KM bez PDV – a.

U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 39/14), u daljem tekstu: Zakon, Zavod je u toku 2018. godine proveo 59 postupaka ukupne vrijednosti od 1.106.362 KM (bez PDV - a) i to:

- 6 otvorenih postupaka sa zaključenim ugovorima u vrijednosti od 684.795 KM (nabavka: računarske opreme; službenih vozila; MS licenci; mrežne opreme i tonera za štampače);
- 14 postupaka po konkurentskom zahtjevu za dostavljanje ponuda u vrijednosti od 304.370 KM (nabavka: kancelarijskog namještaja; sredstava za održavanje čistoće; servisiranja i održavanja automobila; rezervnih dijelova za računare; goriva; usluga osiguranja imovine, radnika i službenih vozila i druge nabavke) i
- 39 postupaka putem direktnog sporazuma u vrijednosti od 117.195 KM.

U okviru revidiranih postupaka javnih nabavki (uzorkovano je 73% od vrijednosti realizovanih nabavki) nisu utvrđene neusklađenosti sa Zakonom, osim dijela koji se odnosi na realizaciju preporuke koja je data u revizorskom izvještaju za 2016. godinu, a koja još uvijek nije u cijelosti sprovedena. Navedena preporuka je djelimično realizovana, jer za dio kontinuiranih nabavki (gorivo i usluge održavanja) nije izvršeno ugovaranje po periodima koji čine fiskalnu godinu za potrebe usklađivanja sa propisima kojima se uređuje izvršenje finansijskog plana - budžeta, što nije u skladu sa članom 17. stav 3. Zakona.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se za dio kontinuiranih nabavki, ugovaranje vrši po periodima koji čine fiskalnu godinu za potrebe usklađivanja sa propisima kojima se uređuje izvršenje finansijskog plana, u skladu sa članom 17. stav (3) Zakona o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje budžeta

Finansijski plan Zavoda za 2018. godinu usvojen je u decembru 2017. godine. Budžetski izdaci su planirani u iznosu od 45.485.706 KM, kao i budžetska sredstva (prihodi i primici u iznosu od 35.086.000 KM i raspodjela suficita iz prethodne godine u iznosu od 10.399.706 KM).

U Finansijskom planu za 2018. godinu planiran je ukupan iznos sredstava za projekte zapošljavanja (17.759.706 KM), jer u periodu izrade finansijskog plana nije bio donesen Akcioni plan zapošljavanja u Republici Srpskoj za 2018. godinu (isti je usvojen u martu 2018. godine, „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 30/18). Planom budžeta je predviđeno da će subvencije za projekte zapošljavanja u iznosu od 17.759.706 KM biti finansirane sredstvima: Republike Srpske (1.000.000 KM), Zavoda (6.360.000 KM) i od raspodjele suficita iz ranijih perioda (10.399.706 KM). Raspodjela suficita iz ranijeg perioda je planirana na ime finansiranja projekata iz 2016 i 2017. godine čija se realizacija dijelom prenosi u 2018. godinu.

U decembru 2018. godine izvršen je Rebalans Finansijskog plana za 2018. godinu. Budžetski rashodi i izdaci planirani su u iznosu od 52.473.109 KM i pokriveni su prihodima i primicima u iznosu od 35.339.710 KM (poreski prihodi 33.745.000 KM, neporeski prihodi 113.000 KM, transferi između ili unutar jedinica vlasti 1.315.710 KM, primici od finansijske imovine 40.000 KM i ostali primici 126.000 KM) i raspodjelom suficita iz ranijih godina u iznosu od 17.133.399 KM (10.399.706 KM suficita po planu Zavoda, 6.314.614 KM suficita raspoloživog za raspodjelu po odluci Upravnog odbora iz aprila 2018. godine, naplaćenih potraživanja po osnovu transfera budžeta Republike Srpske iz ranijih godina od 99.699 KM, naplaćenog transfera od Ministarstva za ljudska

prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine od 219.380 KM i 100.000 KM po osnovu neutrošenih sredstava po Akcionom planu iz 2014. godine).

Sredstva budžeta u iznosu od 52.473.109 KM su raspoređena za: rashode za lična primanja zaposlenih (7.550.000 KM), rashode po osnovu korišćenja robe i usluga (1.264.200 KM), subvencije (24.697.109 KM), doznake na ime socijalne zaštite koje isplaćuju institucije obaveznog socijalnog osiguranja (17.570.000 KM), rashode finansiranja i druge finansijske troškove (18.000 KM), rashode po sudskim rješenjima (12.000 KM), transfere između i unutar jedinica vlasti (30.000 KM), izdatke za nefinansijsku imovinu (1.124.800 KM) i ostale izdatke (207.000 KM). U okviru budžetskih rashoda planirane su subvencije – za projekte zapošljavanja u iznosu od 24.687.109 KM. Za projekte za koje su u skladu sa Akcionim planovima za 2016 i 2017. godinu provedene aktivnosti i zaključeni ugovori u 2016, odnosno 2017. godini, prema ugovorenoj dinamici provođenja projekata, dio realizacije odnosi se na 2018. godinu. Nerealizovani dio projekata iz 2017. godine (i ranijih godina) je u okviru neraspoređenog suficita za 2017. godinu u iznosu od 10.399.706 KM, te su navedena sredstva u 2018. godini planirana za finansiranje projekata zapošljavanja.

Po javnom pozivu, za projekte zapošljavanja u 2018. godini, predviđene su subvencije u iznosu od 13.677.798 KM (manje za 4.081.908 KM u odnosu na planirani iznos subvencija za projekte zapošljavanja) dok je po tim istim projektima podneseno zahtjeva za subvencije u iznosu od 40.204.387 KM. Odobrena sredstva po projektima iznose 17.904.009 KM, a zaključeni su ugovori u vrijednosti od 15.519.170 KM.

Budžetska sredstva i budžetski izdaci u Rebalansu finansijskog plana, uvećani su za 6.987.403 KM u odnosu na prvobitni budžet (finansijski plan). Na rashodovnoj strani budžeta uvećanje se najvećim dijelom odnosi na subvencije (programe zapošljavanja), koje su finansirane uvećanjem suficita ranijih godina raspoloživog za raspodjelu (ova pozicija je uvećana za 6.733.693 KM). Zavod nije u napomenama uz finansijske izvještaje prezentovao objašnjenje o razlozima promjene između prvobitnog i konačnog budžeta (rebalansa finansijskog plana), što nije u skladu sa MRS JS 24 - Prezentacija budžetskih informacija u finansijskim izvještajima (paragrafi 29 i 30).

6. Finansijski izvještaji

Zavod ima status budžetskog korisnika i prema članu 3. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 15/17) vrši godišnje izvještavanje za određene jedinice vlasti, na obrascima definisanim članovima 46 i 47. navedenog pravilnika.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Zavoda za period 01.01 - 31.12.2018. godine iskazano je u obrascu Periodični izvještaj o izvršenju budžeta (u daljem tekstu: PIB) i obrascu Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima (u daljem tekstu: PIF).

U obrascu PIB budžetski prihodi su iskazani u iznosu od 36.857.145 KM ili 105% u odnosu na rebalans budžeta, a budžetski rashodi u iznosu od 35.463.863 KM ili 69% u odnosu na rebalans budžeta, kao i izdaci za nefinansijsku imovinu koji su iskazani u iznosu od 1.048.017 KM ili 93% u odnosu na rebalans budžeta, pa je iskazan budžetski suficit u iznosu od 345.265 KM. Neto finansiranje je iskazano u iznosu od 16.966.224 KM, a razlika u finansiranju u iznosu od 17.311.489 KM (objašnjenja za navedene iznose su data u nastavku izvještaja).

U obrascu PIF, za period 01.01 - 31.12.2018. godine iskazani su budžetski prihodi u iznosu od 37.835.060 KM i budžetski rashodi i izdaci za nefinansijsku imovinu u iznosu od 36.511.880 KM, pa je iskazan budžetski suficit u iznosu od 1.323.180 KM. Neto

finansiranje je iskazano u iznosu od 16.966.224 KM, a razlika u finansiranju u iznosu od 18.289.404 KM. Razlika u iskazanom stanju između PIB-a i PIF-a za izvještajni period, odnosi se na transfer od entiteta u iznosu od 977.915 KM koji je evidentiran preko fonda 03 (donatorska sredstva Republike Srbije). Sredstva nisu utrošena u 2018. godini.

Na osnovu člana 19. Zakona o sistemu javnih službi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 68/07, 109/12 i 44/16), Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite Republike Srpske je dalo saglasnost na Izvještaj o radu za 2018. godinu (18.03.2018. godine), a Upravni odbor Zavoda je 28.02.2018. godine usvojio Izvještaj o izvršenju budžeta Zavoda i Izvještaj o radu Zavoda za period 01.01 - 31.12.2018. godine.

6.1.1. Prihodi i primici

Budžetska sredstva su iskazana u iznosu od 37.960.430 KM (na fondu 01 u iznosu od 36.982.515 KM i na fondu 03 u iznosu od 977.915 KM). Čine ih: budžetski prihodi, primici od finansijske imovine i ostali primici.

6.1.1.1. Prihodi

Budžetske prihode čine: poreski prihodi, neporeski prihodi i transferi između budžetskih jedinica različitih nivoa vlasti. Po nalazu revizije budžetski prihodi su potcijenjeni za 42.463 KM (obrazloženo u tački 6.1.2.1. izvještaja).

Poreski prihodi iskazani su u iznosu od 35.370.694 KM ili 105% u odnosu na rebalans budžeta. Odnose se uglavnom na doprinose za socijalno osiguranje i to: doprinose na lična primanja, doprinose na naknade i prihode osiguranika za obavezno osiguranje (35.040.423 KM) i doprinose izmirene putem multilateralne kompenzacije (330.271 KM). Ukupan prihod od doprinosa u 2018. godini manji je u odnosu na prethodnu godinu za 13%, odnosno za 4.572.700 KM, što je rezultat primjene nove stope doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti.

Neporeski prihodi iskazani su u iznosu od 96.205 KM ili 85% u odnosu na rebalans budžeta, a odnose se uglavnom na prihode od finansijske i nefinansijske imovine i pozitivnih kursnih razlika (72.880 KM), a čine ih prihodi od: dividende, učešća u kapitalu i sličnih prava (42.943 KM); zakupa i rente (2.353 KM); kamata na gotovinu i gotovinske ekvivalente (20.651 KM) i kamata i ostalih naknada za date zajmove (6.933 KM). Potcijenjeni su za 42.463 KM, što je obrazloženo u tački 6.1.2.1. izvještaja.

Transferi između budžetskih jedinica različitih nivoa vlasti iskazani su u iznosu od 2.368.161 KM (na fondu 01 – 1.390.246 KM ili 106% u odnosu na rebalans budžeta i na fondu 03 – 977.915 KM), a odnose se na:

Fond 01

- transfer od Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH u iznosu od 203.710 KM na ime programa zapošljavanja Roma koji se nalaze na evidenciji nezaposlenih, a na osnovu Memoranduma o razumijevanju o implementaciji Akcionog plana Bosne i Hercegovine za rješavanje problema Roma u oblasti zapošljavanja. Sredstva su doznačena u 2018. godine, a po ovom programu za 2018. godinu sredstva nisu planirana;
- transfer od Republike Srpske u iznosu od 1.177.310 KM, na ime finansiranja programa zapošljavanja za 2018. godinu i to: za program podrške zapošljavanju i samozapošljavanju ratnih vojnih invalida, djece poginulih boraca i nezaposlenih demobilisanih boraca vojske Republike Srpske „Zajedno do posla“ za 2018. godinu u budžetu Republike Srpske planirana su sredstva u iznosu od 1.000.000 KM koliko je iskazano i u glavnoj knjizi Zavoda (odnosi se na program koji je započet u 2012. godini i koji se finansira iz Budžeta Republike Srpske, u 2018. godini doznačeno je 725.000 KM, a u 2019. godini 235.000 KM); u skladu sa Sporazumom o udruživanju

sredstava za implementaciju Programa obuke, dokvalifikacije i prekvalifikacije u 2018. godini izvršena je doznaka sredstava u iznosu od 79.821 KM od Republičke agencije za razvoj malih i srednjih preduzeća; transfer za novčanu naknadu radnicima preduzeća kod kojih je pokrenut stečajni postupak (51.516 KM) i na ime zapisnika Poreske uprave Republike Srpske o obračunu i poravnanju za entitet i Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske (45.973 KM) i

- transfer po osnovu prihoda od doprinosa po zapisnicima Poreske uprave Republike Srpske od jedinica lokalne samouprave (7.429 KM) i fondova obaveznog socijalnog osiguranja (1.797 KM).

Fond 03

- Sporazumom o finansiranju projekta „Program podsticanja razvoja preduzetništva kod mladih starosti do 35 godina”, donatorskim sredstvima u okviru mehanizma saradnje po Sporazumu o uspostavljanju specijalnih paralelnih odnosa između Republike Srpske i Republike Srbije, Zavodu za zapošljavanje Republike Srpske odobrena su sredstva u iznosu od 500.000 EUR, odnosno 977.915 KM koliko je i evidentirano u glavnoj knjizi Zavoda.

6.1.1.2. Primici

Primici su iskazani u iznosu od 125.370 KM, a čine ih primici od finansijske imovine i ostali primici.

Primici od finansijske imovine su iskazani u iznosu od 87.290 KM, a odnose se na primitke od naplate datih zajmova (otplate zajmova datih radnicima za stambenu izgradnju) i primitke od finansijske imovine iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (naplaćena potraživanja iz ranijih godina od strane budžeta po osnovu obveznica, kojim su poslodavci izmirivali svoje obaveze za doprinose za socijalno osiguranje).

Ostali primici su iskazani u iznosu od 38.080 KM ili 30% u odnosu na rebalans budžeta, a odnose se na primitke po osnovu naknade plata za porodijsko odsustvo koji se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja i PDV – a.

6.1.2. Rashodi i izdaci

Budžetski izdaci su iskazani u iznosu od 36.804.425 KM. Čine ih: budžetski rashodi, izdaci za nefinansijsku imovinu i ostali izdaci.

6.1.2.1. Rashodi

Budžetski rashodi su iskazani u iznosu od 35.463.863 KM ili 69% u odnosu na rebalans budžeta, a čine ih: rashodi za lična primanja zaposlenih; rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga; subvencije; doznake na ime socijalne zaštite koje isplaćuju institucije obaveznog socijalnog osiguranja; rashodi finansiranja, drugi finansijski troškovi i rashodi transakcija razmjene između ili unutar jedinica vlasti; rashodi po sudskim rješenjima i transferi između i unutar jedinica vlasti. Po nalazu revizije isti su potcijenjeni za iznos od 42.463 KM, što je objašnjeno u nastavku izvještaja.

Rashodi za lična primanja zaposlenih su iskazani u iznosu od 7.153.987 KM ili 95% u odnosu na rebalansom planirane rashode, a odnose se na rashode za: bruto plate zaposlenih (6.659.527 KM); bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (188.405 KM); naknade plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata (232.171 KM) i otpremnine i jednokratne pomoći (73.884 KM).

U 2018. godini donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 60/15, 5/16 i 66/18) i Zakona o platama zaposlenih u javnim službama Republike Srpske, izmijenjen je način ugovaranja

plata između poslodavca i zaposlenog, povećan je osnovni lični odbitak, uveden novi model obračuna plata i izvršen preračun koeficijenata. Kod obračuna ličnih primanja primjenjivali su se i: Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u javnim službama Republike Srpske, Pojedinačni kolektivni ugovor za zaposlene u Zavodu i Pravilnik o naknadi troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka s posla za zaposlene u Zavodu. Zavod je izvršio obračun i isplatu ličnih primanja zaposlenima u skladu sa novim zakonskim odredbama. Obračun plata za pripravnike koje je Zavod primio po Programu podrške zapošljavanju mladih sa VSS u statusu pripravnika u 2017 i 2018. godini (gdje je Zavod i davalac i korisnik sredstava), evidentiran je na rashodima za bruto plate zaposlenih, a nakon isplate plate vršeno je smanjenje rashoda i njihovo evidentiranje na subvencijama. Navedeno evidentiranje nije u skladu sa članovima 68, 91, 134 i 137. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 98/16, 115/17 i 118/18) kao i sa paragrafima 48. i 49. MRS-JS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja (odnosno da se ne vrši prebijanje prihoda i rashoda). Zbog pogrešnog evidentiranja plata za pripravnike, potcijenjeni su rashodi za bruto plate zaposlenih i ostali neporeski prihodi za iznos od po 42.463 KM.

Preporučuje se direktoru Zavoda da obezbijedi da se evidentiranje obračuna plata za pripravnike, vrši u skladu sa članovima 68, 91, 134 i 137. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga iskazani su u iznosu od 1.095.395 KM ili 87% u odnosu na rebalansom planirane rashode, a najznačajniji su rashodi po osnovu: utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga; tekućeg održavanja; putovanja i smještaja; stručnih usluga i ostalih neklasifikovanih rashoda.

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga iskazani su u iznosu od 456.560 KM ili 86% u odnosu na rebalansom planirane rashode. Odnose se na rashode po osnovu: utroška energije (213.286 KM); komunalnih usluga (65.349 KM); komunikacionih usluga (172.476 KM) i ostalih usluga (5.449 KM).

Rashodi za tekuće održavanje iskazani su u iznosu od 70.572 KM ili 85% u odnosu na rebalansom planirane rashode. Odnose na rashode za tekuće održavanje: zgrada (45.914 KM); prevoznih sredstava (14.054 KM) i ostalo tekuće održavanje (10.604 KM).

Rashodi po osnovu putovanja i smještaja iskazani su u iznosu od 61.687 KM ili 88% u odnosu na rebalansom planirane rashode. Odnose se na rashode: službenog putovanja u zemlji (11.164 KM), službenog putovanja u inostranstvo (4.719 KM) i po osnovu utroška goriva (45.804 KM).

Rashodi za stručne usluge iskazani su u iznosu od 196.576 KM ili 79% u odnosu na rebalansom planirane rashode. Odnose se na usluge: platnog prometa (4.583 KM); osiguranja vozila, zaposlenih i imovine (15.250 KM); usluge informisanja i medija (86.816 KM); pravne i administrativne (11.233 KM); kompjuterske (62.201 KM) i ostale stručne usluge (16.493 KM).

Ostali neklasifikovani rashodi iskazani su u iznosu od 136.224 KM ili 90% u odnosu na rebalansom planirane rashode. Odnose se na rashode za: stručno usavršavanje zaposlenih (9.999 KM); naknade članovima upravnog odbora (39.801 KM); bruto naknade za privremene i povremene poslove (5.970 KM); ugovore o djelu (11.316 KM); reprezentaciju (47.957 KM) i ostale nepomenute rashode (21.181 KM).

Subvencije po osnovu aktivnih mjera zapošljavanja (programa zapošljavanja) su iskazane u iznosu od 12.809.908 KM ili 52% u odnosu na rebalans budžeta. Odnose se na: projekte i programe zapošljavanja iz 2016. godine (419.736 KM), 2017. godine

(3.942.532 KM) i 2018. godine (8.447.640 KM). Nizak procenat izvršenja u odnosu na rebalansom planirane subvencije posljedica je neusklađenosti perioda za koji se planiraju subvencije po osnovu programa zapošljavanja (finansijski plan za programe donosi se za jednu fiskalnu godinu) i perioda u kome se provode aktivnosti za iste (obuhvata više fiskalnih godina) kao i zbog odustajanja od realizacije programa od strane lica kojima su odobrena sredstva, zapošljavanja manjeg broja lica od odobrenih programom, te neispunjavanja ugovorenih obaveza od strane lica korisnika subvencija.

Na osnovu Akcionog plana zapošljavanja Republike Srpske za 2018. godinu, Programa za zapošljavanje u Republici Srpskoj - Operativnog plana za realizaciju akcionog plana zapošljavanja u 2018. godini, raspisan je javni poziv poslodavcima i nezaposlenim licima za korišćenje sredstava po programima zapošljavanja u 2018. godini od strane Ministarstva rada i boračko invalidske zaštite Republike Srpske i Zavoda. Javni poziv je objavljen u listu „Glas Srpske“, a raspisan je za šest programa: Program podrške zapošljavanju u privredi putem isplate podsticaja u visini uplaćenih poreza i doprinosa; Program finansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja djece poginulih boraca, demobilisanih boraca i ratnih vojnih invalida VRS u 2018. godini „Zajedno do posla“; Program zapošljavanja i samozapošljavanja ciljnih kategorija u privredi u 2018. godini; Program podrške zapošljavanju Roma u Republici Srpskoj u 2018. godini (finansira se iz sredstava Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine za 2017. godinu); Program podrške zapošljavanju mladih sa VSS u statusu pripravnika u 2018. godini i Program obuke, dokvalifikacije i prekvalifikacije u 2018. godini. Akcioni plan zapošljavanja u Republici Srpskoj za 2018. godinu je tri puta mijenjan (na osnovu Odluka Vlade iz maja, jula i avgusta) jer je utvrđeno da su za pojedine komponente programa nedostajala sredstva, a u drugim komponentama bio je iskazan manji interes potencijalnih korisnika subvencija.

Pravilnikom o uslovima, kriterijumima i načinu sprovođenja mjera aktivne politike zapošljavanja („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 20/17), Javnim pozivom, Programom i Uputstvima o provođenju programa, definisani su određeni uslovi i kriterijumi za podnosiocima zahtjeva (za poslodavce i nezaposlena lica) za sve programe. Za svaki od programa imenovane su komisije za obradu i ocjenu programa učesnika koje su sačinile preglede poslodavaca i lica kojima se predlaže odobravanje sredstava i kojima se ne predlaže odobravanje sredstava zbog neispunjavanja uslova ili zbog nedostatka sredstava. U skladu sa prijedlogom komisije Upravni odbor Zavoda je donosio odluke o odobravanju/neodobravanju sredstava.

Program podrške zapošljavanju u privredi putem isplate podsticaja u visini uplaćenih poreza i doprinosa, je planiran u iznosu od 4.263.298 KM za zapošljavanje 2.813 lica. Program obuhvata zaposlena lica koja su bila prijavljena na evidenciju Zavoda kao aktivni tražioci zaposlenja, a zasnovali su radni odnos u periodu od 01.01.2017 do 31.12.2017. godine. Projekat se finansira iz sredstava Zavoda u iznosu od 5.000.000 KM. U 2018. godini po navedenom Programu je evidentiran iznos od 4.102.656 KM (za zapošljavanje 2.703 lica), uplaćena su sredstva u iznosu od 4.036.326 KM, a obaveza sa 31.12.2018. godine iznosi 66.329 KM.

Program zapošljavanja i samozapošljavanja ciljnih kategorija u privredi u 2018. godini planiran u ukupnom iznosu od 1.725.000 KM za zapošljavanje 408 lica kroz dvije komponente i to: zapošljavanje kod poslodavca (315 lica, u iznosu od po 4.000 KM – što ukupno iznosi 1.260.000 KM) i samozapošljavanje (93 lica, u iznosu od po 5.000 KM – ukupno 465.000 KM). Po ovom Projektu, podneseni su zahtjevi za 229 lica u iznosu od 1.145.000 KM za samozapošljavanje i 766 lica za zapošljavanje kod poslodavca u iznosu od 3.064.000 KM (ukupno za komponente I i II 4.209.000 KM). Realizovana su sredstva za 378 lica u iznosu od 1.602.000 KM, a u 2018. godini uplaćeno je 1.003.800 KM u skladu sa definisanim odredbama ugovora (za samozapošljavanje 70% po

potpisivanju ugovora i 30% nakon isteka ugovorenog perioda od 12 mjeseci u skladu sa ispunjavanjem ugovorenih uslova, a za zapošljavanje kod poslodavca 60% po potpisivanju ugovora i 40% nakon isteka ugovorenog perioda od 12 mjeseci u skladu sa ispunjavanjem ugovorenih uslova).

Programom finansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja djece poginulih boraca, demobilisanih boraca i ratnih vojnih invalida VRS u 2018. godini „Zajedno do posla“, Akcionim planom zapošljavanja i Programom za zapošljavanje u Republici Srpskoj planirana su sredstva u iznosu od 1.000.000 KM za zapošljavanje 186 lica. Izmjenama Akcionog plana zapošljavanja i Programa za zapošljavanje u Republici Srpskoj planirana su sredstva od 3.019.000 KM za 607 lica, a navedenim izmjenama nije izvršena i izmjena navedenog Programa. Po navedenom programu u 2018. godini evidentirano je 1.801.400 KM. Po Programu finansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja djece poginulih boraca, demobilisanih boraca i ratnih vojnih invalida VRS evidentirana su takođe i sredstva u iznosu od 1.058.800 KM (46.600 KM iz 2016. godinu i 1.012.200 KM za 2017. godinu). Odobrena sredstva iz prethodnih godina realizuju se u skladu sa definisanim odredbama ugovora (70% po potpisivanju ugovora i 30% nakon isteka ugovorenog perioda od 12 mjeseci u skladu sa ispunjavanjem ugovorenih uslova za samozapošljavanje odnosno 60% po potpisivanju ugovora i 40% nakon isteka ugovorenog perioda od 12 mjeseci u skladu sa ispunjavanjem ugovorenih uslova za zapošljavanje kod poslodavca).

Program podrške zapošljavanju Roma u Republici Srpskoj u 2018. godini finansiran je iz sredstava Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, a planiran je u iznosu od 219.000 KM za zapošljavanje 38 lica. Odobrena sredstva iz 2017. godine realizuju se u 2018. godini u skladu sa definisanim odredbama ugovora (70% po potpisivanju ugovora i 30% nakon isteka ugovorenog perioda od 12 mjeseci u skladu sa ispunjavanjem ugovorenih uslova za samozapošljavanje odnosno 60% po potpisivanju ugovora i 40% nakon isteka ugovorenog perioda od 12 mjeseci u skladu sa ispunjavanjem ugovorenih uslova za zapošljavanje kod poslodavca).

Programom podrške zapošljavanju mladih sa VSS u statusu pripravnika u 2018. godini, Akcionim planom zapošljavanja i Programom za zapošljavanje u Republici Srpskoj planirana su sredstva u iznosu od 5.958.418 KM za zapošljavanje 909 lica. Izmjenama Akcionog plana zapošljavanja i Programa za zapošljavanje u Republici Srpskoj planirana su sredstva od 8.113.970 KM za 1.228 lica, a navedenim izmjenama nije izvršena i izmjena navedenog Programa. U 2018. godini po navedenom Programu je evidentirano 1.222.188 KM. Po Programu podrške zapošljavanju mladih sa VSS u statusu pripravnika evidentirana su takođe i sredstva u iznosu od 2.106.568 KM (230.036 KM iz 2016. godinu i 1.876.532 KM za 2017. godinu). Odobrena sredstva iz prethodnih godina realizuju se u skladu sa definisanim odredbama ugovora (Zavod se obavezuje da će poslodavcu za vrijeme trajanja rada za svakog pripravnika mjesečno refundirati bruto platu – kod pripravnika djece poginulih boraca VRS, odnosno neto platu kod ostalih pripravnika).

Utvrđeno je sljedeće:

- Pravilnikom o uslovima, kriterijumima i načinu sprovođenja mjera aktivne politike zapošljavanja, za programe zapošljavanja kod poslodavca i programe samozapošljavanja, nisu definisani jasni kriterijumi koji omogućavaju rangiranje podnosioca zahtjeva na najbolji način, zbog čega je dio podnosilaca zahtjeva koji su ispunjavali uslove iz konkursa odbijen;
- prilikom obrade zahtjeva, Pravilnikom je definisano da se kod subvencija za zapošljavanje kod poslodavaca i kod samozapošljavanja mogu uzeti u obzir određeni kriterijumi koji pri tome nisu mjerljivi (npr. vrsta djelatnosti poslodavca, razvijenost opštine, dužina obavljanja djelatnosti, broj i struktura lica koja se

zapošljavaju, prethodno korištena sredstva i zadržavanje radnika u radnom odnosu, povećanje ukupnog broja zaposlenih kod poslodavca u posljednjih 6 mjeseci i finansijski pokazatelji), a nije dokumentovano da su isti korišteni prilikom obrade zahtjeva i

- uslovi koje poslodavci moraju ispuniti prilikom podnošenja zahtjeva za programe zapošljavanja kod poslodavaca nisu jasno definisani, niti je u potpunosti definisan način na koji se isti i dokazuju (npr. da je korisnik ekonomski sposoban da realizuje program).

Navedene nepravilnosti su navedene i u revizorskom izvještaju za 2017. godinu.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- ***nakon izmjene Akcionog plana za zapošljavanja u Republici Srpskoj i Programa za zapošljavanje u Republici Srpskoj izvrši i izmjena pojedinačnih Programa finansiranja te internim aktima uspostave jasni kriterijumi za rangiranje podnosioca zahtjeva.***

Doznake na ime socijalne zaštite koje isplaćuju institucije obaveznog socijalnog osiguranja iskazane su u iznosu od 14.374.102 KM ili 82% u odnosu na rebalans budžeta, a odnose se na: novčane naknade nezaposlenim licima (8.943.948 KM), doznake fondu za penzijsko osiguranje po osnovu osiguranja od nezaposlenosti (2.383.485 KM), doznake fondu za zdravstveno osiguranje po osnovu osiguranja od nezaposlenosti (1.546.044 KM) i doznake fondu za penzijsko osiguranje po osnovu sticanja uslova za starosnu penziju (1.500.625 KM).

Manje izvršenje novčanih naknada u odnosu na plan, posljedica je smanjenog broja korisnika prava na novčanu naknadu. Među korisnicima se nalaze lica koja su ostala bez posla nakon prestanka obavljanja samostalne djelatnosti zbog ekonomskih ili tehnoloških razloga i nakon likvidacije ili stečaja preduzeća. U skladu sa članom 36. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, novčanu naknadu nezaposleno lice ostvaruje na osnovu rješenja Zavoda o priznavanju prava. Navedenu naknadu nezaposleno lice ostvaruje u Zavodu, a zdravstveno i penzijsko i invalidsko osiguranje u nadležnom fondu u skladu sa zakonom. U skladu sa članom 47. navedenog zakona, novčana naknada za nezaposleno lice koje ima do 15 godina staža osiguranja iznosi 40% od prosječne plate koju je nezaposleno lice ostvarilo u posljednja tri mjeseca rada, a za nezaposleno lice koje ima više od 15 godina staža osiguranja 45% od prosječne plate koju je nezaposleno lice ostvarilo u posljednja tri mjeseca. Visina novčane naknada ne može biti niža od 30% prosječne neto plate niti viša od iznosa jedne prosječne neto plate u Republici Srpskoj za prethodnu godinu prema podacima Republičkog zavoda za statistiku objavljenim u „Službenom glasniku Republike Srpske“. Dužina trajanja prava iz člana 36. navedenog Zakona zavisi od dužine staža osiguranja nezaposlenog lica.

U skladu sa članom 37. Zakona nezaposlenom licu pripada pravo na penzijsko i invalidsko osiguranje u trajanju do tri godine, ukoliko sa tim stažom osiguranja ispunjava uslove za starosnu penziju. Na osnovu podnesenog zahtjeva od strane nezaposlenog radnika za utvrđivanja prava na penzijsko – invalidsko osiguranje do sticanja uslova za starosnu penziju nadležnoj filijali Zavoda, koja u prvostepenom postupku na bazi podataka o penzijskom stažu i uvjerenja iz službene evidencije Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske i podacima o ukupnom stažu osiguranja registrovanim u matičnoj evidenciji osiguranika, donosi rješenje o priznavanju prava na penzijsko invalidsko osiguranje do sticanja uslova za starosnu penziju.

Rashodi finansiranja, drugi finansijski troškovi i rashodi transakcija razmjene između ili unutar jedinica vlasti su iskazani u iznosu od 16.656 KM ili 93% u odnosu

na rebalans budžeta, a odnose se na rashode iz transakcija razmijene između jedinica vlasti.

6.1.2.2. Izdaci

Izdaci su iskazani u iznosu od 1.340.562 KM. Čine ih izdaci za nefinansijsku imovinu i ostali izdaci.

Izdaci za nefinansijsku imovinu su iskazani u iznosu od 1.048.017 KM ili 93% u odnosu na rebalansom planirane izdatke, a odnose se na izdatke za: izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata (197.870 KM); investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata (57.298 KM); nabavku postrojenja i opreme (731.143 KM), nematerijalnu proizvedenu imovinu (31.824 KM) i nematerijalnu neproizvedenu imovinu (22.224 KM), kao i izdatke za zalihe materijala, robe i sitnog inventara, ambalaže i sl. (7.658 KM). U okviru izdataka za nefinansijsku imovinu izvršeno je rezervisanje budžetskih sredstava u iznosu od 409.484 KM planiranih za nabavku nematerijalne proizvedene imovine (30.420 KM) i postrojenja i opreme (379.064 KM).

Ostali izdaci su iskazani u iznosu od 292.545 KM ili 141% u odnosu na rebalans budžeta, a odnose se na ostale izdatke (217.584 KM) i ostale izdatke iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti (74.961 KM). Razlog navedenog odstupanja je izvršenje po osnovu multilateralne kompenzacije koja je provedena 23.10.2018. godine.

Ostali izdaci se odnose na izdatke po osnovu PDV-a (5.404 KM) i po osnovu provedenih multilateralnih kompenzacija u 2018. godini (212.180 KM).

Ostali izdaci iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti se odnose na izdatke po osnovu naknade plata za roditeljsko odsustvo (38.137 KM) i za vrijeme bolovanja (33.265 KM) koji se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja, kao i ostalih izdataka između ili unutar jedinica vlasti (3.559 KM).

6.1.2.3. Raspodjela suficita iz ranijih godina

Raspodjela suficita iz ranijih perioda je iskazana u iznosu od 17.133.489 KM ili 100% u odnosu na rebalans budžeta.

6.1.3. Razlika u finansiranju

Razlika u finansiranju je u PIF-u iskazana u iznosu od 18.289.404 KM (po PIB-u iznosi 17.311.489 KM), a čini je: budžetski suficit fonda (1.323.180 KM) i neto finansiranje (16.966.224 KM). Neto finansiranje fonda je iskazano kao razlika po osnovu: raspodjele suficita iz ranijeg perioda (17.133.399 KM), primitaka od finansijske imovine (87.290 KM), ostalih primitaka (38.080 KM) i umanjenja po osnovu ostalih izdataka (292.545 KM). Iskazanu razliku u finansiranju najvećim dijelom generišu neutrošena sredstva po programima za zapošljavanje, što je posljedica nerealnog planiranja, jer je u toku izrade finansijskog plana/rebalansa bilo poznato da će se dio aktivnosti po projektima zapošljavanja provoditi u narednom periodu.

6.2. Bilans uspjeha

6.2.1. Prihodi

Prihodi su u Bilansu uspjeha iskazani u iznosu od 38.144.659 KM, a čine ih: budžetski prihodi u iznosu od 37.835.061 KM (poreski i neporeski prihodi i transferi između ili unutar jedinica vlasti) i prihodi obračunskog karaktera u iznosu od 309.598 KM. Budžetski prihodi su obrazloženi pod tačkom 6.1.1. izvještaja.

Prihode obračunskog karaktera čine najvećim dijelom: prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine (882.427 KM), ostali prihodi obračunskog karaktera (40.106 KM), pomoći u

naturi (5.839 KM), prihodi obračunskog karaktera po osnovu odnosa između ili unutar jedinica vlasti (2.411 KM) i prihodi obračunskog karaktera evidentirani po osnovu poreskih i drugih fiskalnih propisa u iznosu od 621.054 KM sa negativnim predznakom (odnose se na više naplaćene prihode od doprinosa iz 2018 i ranijih godina u odnosu na nastala potraživanja u 2018. godini, knjiženih po evidencijama iz Poreskog knjigovodstva).

Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine i prihodi obračunskog karaktera evidentirani po osnovu poreskih i drugih fiskalnih propisa iskazani su po Izvještaju iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim doprinosima za period 01.01 - 31.12.2018. godine koji je dostavljen od Poreske uprave Republike Srpske na osnovu Pravilnika o sistemu poreskog knjigovodstva u Republici Srpskoj i Uputstva o primjeni MRS JS 23 - Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 109/16).

6.2.2. Rashodi

Rashodi su u Bilansu uspjeha iskazani u iznosu od 39.743.960 KM, a čine ih: budžetski rashodi u iznosu od 35.463.863 KM (tekući rashodi i transferi između ili unutar jedinica vlasti) i rashodi obračunskog karaktera u iznosu od 4.280.097 KM. Budžetski rashodi su obrazloženi pod tačkom 6.1.2. izvještaja.

Rashodi obračunskog karaktera odnose se najvećim dijelom na: rashode od usklađivanja vrijednosti imovine (3.842.505 KM), rashode po osnovu amortizacije (382.586 KM), nabavnu vrijednost realizovanih zaliha (7.658 KM) i rashode obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti (44.128 KM). Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine se najvećim dijelom odnose na rashode evidentirane po Izvještaju iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim doprinosima za period 01.01 - 31.12.2018. godine koji je dostavljen od Poreske uprave Republike Srpske (3.259.835 KM) i rashode po osnovu usklađivanja vrijednosti dugoročnih plasmana (akcija) na osnovu izvršene procjene vrijednosti akcionarskog kapitala (525.781 KM).

Rashodi po osnovu obračunate amortizacije iskazani su uz primjenu godišnjih amortizacionih stopa za zgrade i objekte, opremu, nematerijalnu imovinu i ostala sredstva koja se amortizuju u skladu sa Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 110/16).

6.2.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha kao razlika prihoda (38.144.659 KM) i rashoda (39.743.960 KM) iskazan je negativan finansijski rezultat u iznosu od 1.599.301 KM.

6.3. Bilans stanja

U 2018. godini u Bilansu stanja izvršena je korekcija (umanjenje) vanbilansne aktive i pasive (kolona prethodna godina) u iznosu od 152.813 KM, kao i na pozicijama ukupne aktiva i ukupne pasive. Korekcije su izvršene na osnovu nalaza revizije iz prethodnog revizorskog izvještaja (ispravka greške).

6.3.1. Aktiva

Poslovna aktiva Zavoda na dan 31.12.2018. godine iskazana je u neto iznosu od 41.983.380 KM, a čine je tekuća imovina u iznosu od 27.369.676 KM i stalna imovina u iznosu od 14.613.704 KM. Prema nalazu revizije poslovna aktiva je precijenjena za iznos od 3.221.360 KM, što je objašnjeno u tačkama 6.3.1.1 i 6.3.1.2. izvještaja.

6.3.1.1. Tekuća imovina

Tekuća imovina se odnosi na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja i nefinansijsku imovinu u tekućim sredstvima.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja su iskazana u neto iznosu od 27.369.676 KM (bruto vrijednosti 52.419.766 KM i ispravke vrijednosti 25.050.090 KM), a čine je: gotovina i gotovinski ekvivalenti (18.942.450 KM), kratkoročni plasmani (38.762 KM), kratkoročna potraživanja (2.283.160 KM), kratkoročna razgraničenja (6.864 KM) i kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti (6.098.440 KM). Po nalazu revizije ista je precijenjena za iznos od 193.987 KM (potcijenjena za iznose od 3.027.373 KM zbog pogrešne klasifikacije potraživanja iz Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima i 12.477 KM zbog pogrešno evidentirane naknade plata za vrijeme koje se refundiraju iz fondova obaveznog socijalnog osiguranja, a precijenjena za iznos od 3.233.837 KM zbog pogrešnog evidentiranja korekcije potraživanja po osnovu transfera od drugih jedinica vlasti. Navedeno je objašnjeno u nastavku izvještaja.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti odnose se na novčana sredstva u blagajni (3.258 KM) i novčana sredstva na bankovnim računima (18.939.165 KM). Zavod nema usvojenu politiku investiranja, kao ni donesene podzakonske akte za sprovođenje Zakona o investiranju javnih sredstava („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 97/04), što je konstatovano i u prethodnom revizorskom izvještaju.

Kratkoročni plasmani se odnose na reklasifikovane dugoročne zajmove date zaposlenim radnicima Zavoda koji dospijevaju na naplatu u 2019. godini (37.259 KM) i dio nenaplaćenih kratkoročnih plasmana na dan 31.12.2018. godine (1.503 KM).

Kratkoročna potraživanja su iskazana u bruto iznosu od 27.174.692 KM, ispravke vrijednosti 24.891.532 KM i neto vrijednosti 2.283.160 KM, a najznačajnija se odnose na potraživanja: po osnovu prodaje i izvršenih usluga (458 KM); za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode (2.199.187 KM) i ostala kratkoročna potraživanja (82.617 KM).

Potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode su iskazana u iznosu od 14.316.119 KM bruto vrijednosti, 12.116.932 KM ispravke vrijednosti i 2.199.187 KM neto vrijednosti, a odnose se na potraživanja za nenaplaćene doprinose koji su evidentirani na osnovu Izvještaja iz Jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim doprinosima za period 01.01 - 31.12.2018. godine koji je dostavila Poreska uprava Republike Srpske.

Potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu do godinu dana nisu iskazana, a ista prema nalazu revizije iznose 3.027.373 KM. Na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01 - 31.12.2018. godine, Zavod je pogrešno klasifikovao navedeni iznos na potraživanjima za doprinose za osiguranje od nezaposlenosti za koje je produžen rok plaćanja umjesto na potraživanjima za doprinose za osiguranje od nezaposlenosti za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana. Navedeno nije u skladu sa članom 68. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Zavod je u 2019. godini izvršio ispravku početnog stanja te za isto nije data preporuka.

Ostala kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 12.853.687 KM bruto vrijednosti, 12.771.070 KM ispravke vrijednosti i 82.617 KM neto vrijednosti, a najznačajnija su potraživanja: po osnovu subvencija – programa zapošljavanja zbog

nepoštivanja ugovorenih obaveza poslodavaca (70.530 KM) i po osnovu novčanih naknada nezaposlenim licima (11.733 KM). Zavod je na osnovu Odluke Upravnog odbora o klasifikovanju nenaplativih potraživanja od 18.02.2018. godine, u iznosu od 32.845 KM izvršio procjenu i reklasifikaciju nenaplaćenih potraživanja starijih od 12 mjeseci. Korigovana potraživanja odnose se najvećim dijelom na potraživanja za projekte zapošljavanja zbog neispunjavanja preuzetih obaveza po ugovoru od strane korisnika sredstava u iznosu od 30.100 KM i potraživanja po osnovu novčanih naknada nezaposlenim licima od 2.745 KM. Zavod vodi evidenciju o navedenim potraživanjima i sudskim putem traži naplatu spornih potraživanja pred nadležnim privrednim sudovima u Republici Srpskoj. Pored svih blagovremeno preduzetih mjera često dolazi do trajnog gubitka sredstava usljed obustave postupka po rješenjima nadležnih sudova (izvršenik nema sredstava koja mogu biti predmet izvršenja). U toku izvještajnog perioda po pravosnažnim odlukama sudova nisu naplaćena potraživanja u iznosu od 15.533 KM, za koje je Upravni odbor donio odluku o konačnom otpisu potraživanja (Odluka od 18.02.2018. godine).

U okviru ostalih kratkoročnih potraživanja iskazana su sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu od 12.771.070. KM i u istom iznosu iskazana je korekcija ostalih kratkoročnih potraživanja. Od ukupno navedenog iznosa najveći dio (12.311.638 KM) evidentiran je na osnovu Odluke Upravnog odbora od 20.07.2016. godine, a odnosi se na nenaplativo potraživanje od „Bobar“ banke Bijeljina. Sporno potraživanje od „Banke Srpske“ a.d. Banja Luka iznosi 24.047 KM. Ostali dio sumljivih i spornih potraživanja (435.385 KM) se odnosi na sporna potraživanja po osnovu: programa zapošljavanja, refundacije bolovanja od Fonda zdravstvenog osiguranja i ostala potraživanja.

Kratkoročna razgraničenja se odnose na kratkoročno razgraničene rashode u iznosu do 6.864 KM, a ista su potcijenjena za iznos od 12.477 KM.

Zavod je sa 31.12.2018. godine pogrešno evidentirao naknade plata za vrijeme roditeljskog odsustva (8.961 KM) i bolovanja (3.516 KM) koje se refundiraju iz fondova obaveznog socijalnog osiguranja za mjesec decembar 2018. godine (plata je isplaćena u 2019. godini) na potraživanjima po osnovu refundacija za naknadu plata, iako se nisu stekla prava na refundaciju, što nije u skladu sa članom 80. stav 1. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 115/17 i 118/18). Zbog navedenog za iznos od 12.477 KM potcijenjena su ostala kratkoročna razgraničenja, a precijenjena potraživanja po osnovu refundacija za naknadu plata.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti su iskazana u iznosu 6.256.998 KM bruto vrijednosti, 158.558 KM ispravke vrijednosti i 6.098.440 KM neto vrijednosti, a odnose se najvećim dijelom na potraživanja po osnovu: kvartalnih zapisnika iz poreskog knjigovodstva, rješenjima i knjižnim obavijestima (45.524 KM); raspodjele javnih prihoda od budžeta Republike Srpske na dan 31.12.2018. godine (137.139 KM); doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti po osnovu multilateralne kompenzacije (1.499.474 KM); Akcionog plana zapošljavanja za 2018. godinu (1.000.000 KM); pogrešno evidentirane korekcije potraživanja iz budžeta Republike Srpske u iznosu od 3.221.360 KM (za transfer po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih lica 2.767.814 KM iz 2015. godine i 453.546 KM transfer za projekte zapošljavanja po Akcionom planu zapošljavanja za 2014 i 2015. godinu); nenaplaćenih doprinosa za zapošljavanje putem obveznica (34.148 KM) i refundacija naknada plata po osnovu bolovanja (58.406 KM).

Po nalazu revizije ova pozicija je precijenjena za iznos od 3.233.837 KM. Zbog pogrešnog evidentiranja korekcije potraživanja po osnovu transfera od drugih jedinica vlasti na dugovnoj strani navedenog konta, potcijenjena su potraživanja po osnovu

transfera od drugih jedinica vlasti za 3.221.360 KM, a korekcija potraživanja po osnovu transfera od drugih jedinica vlasti (koja treba da ima potražni saldo) za iznos od 6.442.720 KM. Za iznos od 3.221.360 KM precijenjen je rezultat ranijih godina (navedena nepravilnost je u toku revizije otklonjena). Objašnjenje odstupanja u iznosu od 12.477 KM je dato kod kratkoročnih razgraničenja.

Preporučuje se direktoru Zavoda da obezbijedi da se naknade plata koje se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja evidentiraju u skladu sa članom 80. stav 1. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.3.1.2. Stalna imovina

Stalna imovina iskazana je u neto iznosu od 14.613.704 KM, a odnosi se na: dugoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima. Po nalazu revizije ista je precijenjena za iznos od 3.027.373 KM, što je objašnjeno u tački 6.3.1.1. izvještaja.

Dugoročna finansijska imovina i razgraničenja su iskazana u iznosu od 6.025.603 KM bruto vrijednosti, 1.107.321 KM ispravke vrijednosti i 4.918.282 KM neto vrijednosti, a čine je: dugoročni plasmani (neto vrijednosti 162.535 KM) i dugoročna potraživanja (neto vrijednosti 4.755.747 KM).

Dugoročne plasmane čine: akcije i učešća u kapitalu i dugoročni zajmovi.

Akcije i učešća u kapitalu su iskazani u iznosu od 1.149.632 KM bruto vrijednosti, 1.107.321 KM ispravke vrijednosti i 42.311 KM neto vrijednosti, a odnose se na akcije koje je Zavod stekao na ime konverzije poreskog duga u akcije po osnovu odluka Vlade Republike Srpske. Akcije su registrovane u Centralnom registru hartija od vrijednosti a. d. Banja Luka. U 2018. godini evidentirano je smanjenje broja redovnih akcija na osnovu Potvrda o vlasništvu na hartijama od vrijednosti Centralnog registra hartija od vrijednosti u PD „Semberija“ a. d. Bijeljina za 91.027 KM i „Nova Borja“ a. d. Teslić za 19.407 KM. Takođe, Zavod je na dan 31.12.2018. godine evidentirao smanjenje nominalne vrijednosti akcija u iznosu od 425.130 KM, a na osnovu procjene fer vrijednosti akcija.

Rješenjem Okružnog privrednog suda Doboj iz 2016. godine izvršena je konverzija potraživanja dijela povjerilaca od 5.641.689 KM (Zavod u iznosu od 100.278 KM) u uloge od stečajnog dužnika „Zrak“ a. d. Teslić. Reorganizacijom stečajnog dužnika osnovan je novi privredni subjekt pod nazivom „ZRAK-DKS“ d.o.o. Teslić koji je registrovan rješenjem Okružnog privrednog suda Doboj iz 2016. godine u iznosu priznatog potraživanja svih povjerilaca od 952.013 KM odnosno 49%. U rješenju nije navedeno da li je i u kojem iznosu priznato potraživanje Zavoda u „ZRAK-DKS“ d.o.o. Teslić. Rješenjem i ispravkom rješenja Okružnog privrednog suda Doboj iz 2017. godine zaključen je stečajni postupak nad „Zrak“ a.d. Teslić.

U Izvještaju iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01 - 31.12.2018. godine, Prilog 1 – Struktura drugih načina namirenja, iskazano je restrukturiranje duga u akcije poreskog obveznika „Zrak“ a.d. Teslić u iznosu od 100.278 KM. Zavod je navedeni iznos evidentirao smanjenjima potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode i prihoda obračunskog karaktera evidentiranih po osnovu poreskih i drugih fiskalnih propisa.

Evidentiranje na prihodima nije u skladu sa Uputstvom o primjeni međunarodnog standarda za javni sektor 23: Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenos) - „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 109/16, jer se na drugi način namirena potraživanja evidentiraju kao imovina pribavljena u zamjenu za izmirene poreske obaveze.

Zavod nema adekvatne knjigovodstvene isprave na osnovu kojih bi izvršio pravilno evidentiranje restrukturiranje duga u akcije.

Preporučuje se direktoru Zavoda da obezbijedi da se prije evidentiranja poslovnih događaja iz Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima izvrše: potpuna usaglašavanja sa Poreskom upravom Republike Srpske, analize namirenja naplate duga restrukturiranjem duga u akcije i evidentiranja shodno Uputstvu o primjeni MRS JS 23 – Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenosu).

Dugoročni zajmovi su iskazani u iznosu od 120.224 KM i odnose se na stambene zajmove date radnicima Zavoda u prethodnim periodima.

Dugoročna potraživanja su iskazana u iznosu od 4.755.747 KM, a odnose se na potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja i ista su precijenjena za iznos od 3.027.373 KM, što je objašnjeno u tački 6.3.1.1. izvještaja.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima iskazana je u iznosu od 18.251.393 KM bruto vrijednost, 8.555.971 KM ispravke vrijednosti i 9.695.422 KM neto vrijednosti. Odnosi se na proizvedenu stalnu imovinu (7.991.467 KM); neproizvedenu stalnu imovinu (1.541.867 KM) i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima u pripremi (162.088 KM).

Povećanje vrijednosti nefinansijske imovine u stalnim sredstvima izvršeno je po osnovu: novih ulaganja u iznosu od 816.338 KM (zgrade i objekti 255.168 KM, postrojenja i oprema 436.986 KM, nematerijalna proizvedena i neproizvedena imovina 118.345) i donacija u iznosu od 5.839 KM, a smanjenje po osnovu: obračunatih troškova amortizacije (425.345 KM) i rashodovanja imovine (3.220 KM).

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi iskazana je u iznosu od 162.088 KM, a odnosi se na potkrovlje poslovne zgrade u Palama (u evidencijama Zavoda poslovna zgrada i potkrovlje u poslovnoj zgradi evidentirane su kao zasebne cjeline, iako iste čine jedinstven objekat sa istom namjenom tj. poslovno - kancelarijski prostor). Početno priznavanje u ukupnom iznosu od 409.458 KM izvršeno je 2001. godine na bazi prosječne cijene koštanja korisne površine poslovnog objekta od 1.278 KM/m² (ukupna korisna površina objekta je 1.743 m², od čega je površina korisnog prostora potkrovlja 438 m²). Nakon procjene vrijednosti objekta koja je izvršena u 2003. godini, vrijednost potkrovlja je procijenjena na iznos od 232.820 KM, a nakon izvršenih ulaganja u 2013 i 2016. godini u opremanje dijela potkrovlja, izvršen je prenos na zgrade i objekti u upotrebi – potkrovlje poslovne zgrade u iznosu od 108.752 KM (od čega se na novo ulaganje odnosi iznos od 38.020 KM, a 70.732 KM na ranije uknjiženi iznos – početno priznavanje). Zavod nije izvršio provjeru da li je došlo do obezvređenja sredstava na dan bilansiranja (obzirom da je zadnja provjera bila prije 15 godina), što nije u skladu sa članom 42. stav 4. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Preporučuje se direktoru Zavoda da se na dan bilansiranja preispita iskazana vrijednost nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u pripremi i da se ista prizna u skladu sa članom 42. stav 4. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.3.2. Pasiva

Poslovna pasiva Bilansa stanja Zavoda na dan 31.12.2018. godine iskazana je u iznosu od 41.983.380 KM (obaveze i razgraničenja 2.646.250 KM i vlastiti izvori 39.337.130

KM). Prema nalazu revizije poslovna pasiva je precijenjena za iznos od 3.221.360 KM (objašnjeno u tački 6.3.1.1 izvještaja).

6.3.2.1. Obaveze i razgraničenja

Obaveze i razgraničenja su iskazane u iznosu od 2.646.250 KM, a čine ih kratkoročne obaveze i razgraničenja po osnovu: obaveza za lična primanja zaposlenih; obaveza iz poslovanja; obaveza za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite, kratkoročna rezervisanja i razgraničenja; kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinice vlasti i ostale kratkoročne obaveze i dugoročne obaveze i razgraničenja.

Do isteka roka za izradu i dostavljanje godišnjih finansijskih izvještaja plaćene su obaveze iz 2018. godine u iznosu od 2.510.939 KM i to obaveze: za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite (1.624.405 KM); za lična primanja (640.171 KM), obaveze iz poslovanja (90.740 KM) i obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinice vlasti (155.623 KM). Obaveze u iznosu od 80.289 KM nisu izmirene do 28.02.2019. godine.

Obaveze za lična primanja zaposlenih čine obaveze za bruto plate zaposlenih (627.038 KM) i bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih (13.105 KM).

Obaveze iz poslovanja čine obaveze u zemlji u iznosu od 89.217 KM (odnose se na obaveze: za nabavku roba i usluga od 86.955 KM, prema fizičkim licima od 1.700 KM i druge obaveze od 562 KM) i obaveze u inostranstvu od 1.150 KM.

Obaveze za subvencije su iskazane u iznosu od 509.139 KM, a odnose se na obaveze: po osnovu projekata zapošljavanja iz 2017. godine (18.811 KM) i 2018. godine (451.500 KM); po projektu zapošljavanja iz ranijih godina prema Banci Srpske (20.525 KM) i druge obaveze (18.303 KM).

Obaveze za doznake su iskazane u iznosu od 1.167.222 KM, a odnose se na obaveze za: neto novčane naknade (725.862 KM), doprinose na novčane naknade (321.879 KM) i doprinose za sticanje uslova za penziju (119.481 KM).

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti su iskazane u iznosu od 184.003 KM, a odnose se na obaveze po osnovu: transfera prema Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida (po Akcionom planu zapošljavanja iz 2015. godine) u iznosu od 170.299 KM čije izmirenje je uslovljeno doznakom sredstava od Ministarstva rada i boračko -invalidske zaštite Republike Srpske; obračuna i poravnanja više i pogrešno uplaćenih javnih prihoda prema opštinama i fondovima po zapisnicima Poreske uprave Republike Srpske (2.635 KM); doznačenih sredstava za preduzeća u stečaju (9.235 KM) i ostale obaveze (1.834 KM).

Dugoročne obaveze i razgraničenja (54.944 KM), najvećim dijelom se odnose na naplaćeni prihod od granta Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine za finansiranje programa zapošljavanja Roma.

6.3.2.2. Vlastiti izvori

Vlastiti izvori - iskazani su u iznosu od 39.337.130 KM. Odnose se na: trajne izvore (1.518.452 KM), rezerve po osnovu revalorizacije nefinansijske imovine (858.254 KM) i pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 36.960.424 KM (finansijski rezultat ranijih godina od 38.559.725 KM i negativan finansijski rezultat tekuće godine u iznosu od 1.599.301 KM).

Trajni izvori sredstava, odnose se na iskazanu vrijednost zemljišta koje posjeduje Zavod, a u toku izvještajnog perioda nije bilo promjena.

Rezerve po osnovu revalorizacije nefinansijske imovine odnose se na procjenu zgrade u kojoj je smještena Filijala Banja Luka (procjena izvršena u 2013. godini), a smanjenje

rezervi je vršeno u skladu sa članom 26. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Finansijski rezultat ranijih godina prema nalazu revizije precijenjen je za 3.221.360 KM (objašnjeno u tačkama 6.3.1.1 i 6.3.1.2. izvještaja).

6.3.3. Vanbilansna evidencija

Na dan 31.12.2018. godine vrijednosti vanbilansne aktive i vanbilansne pasive Zavoda iskazane su u iznosu od 16.161.616 KM. Evidentirane su po osnovu:

- hartija od vrijednosti van prometa - mjenice u iznosu od 12.546.159 KM za obezbjeđenje od rizika realizacije ugovora po programima koje Zavod finansira i za obezbjeđenje plaćanja po osnovu stambenih kredita;
- bankarskih garancija u iznosu od 3.447.324 KM kao instrumenti obezbjeđenja plaćanja po programima i
- osnovnih sredstava u zakupu u iznosu od 168.133 KM.

Na kraju obračunskog perioda vršeno je usklađivanje vrijednosti primljenih instrumenata obezbjeđenja plaćanja po programima i datim stambenim kreditima.

6.4. Bilans novčanih tokova

U Bilansu novčanih tokova iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 38.548.245 KM i odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 35.217.049 KM, pa je iskazan pozitivan novčani tok iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 3.331.196 KM.

Zavod je iskazao negativan novčani tok iz investicionih aktivnosti (716.889 KM) i negativan novčani tok iz aktivnosti finansiranja (68.487 KM).

Iskazana gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda u iznosu od 16.396.630 KM, pozitivan novčani tok iz poslovnih aktivnosti, negativan novčani tok iz investicionih aktivnosti i negativan novčani tok iz aktivnosti finansiranja, daju stanja novčanih sredstava na kraju perioda u iznosu od 18.942.450 KM (u odnosu na prethodnu godinu veće je za 16%).

U Bilansu novčanih tokova iskazani su efekti provedenih multilateralnih kompenzacija u 2018. godini i isti je sačinjen u skladu sa MRS JS 2 – Izvještaj o novčanim tokovima.

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje je dato obrazloženje vezano za stalnost poslovanja, kako je definisano MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 15 (c) i 38.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema dostavljenim informacijama na dan 31.12.2018. godine, po osnovu programa zapošljavanja Zavod je pokrenuo 47 postupaka na osnovu mjenica kao sredstva obezbjeđenja ugovorenih obaveza. Nakon izdatih protesta mjenica u toku su izvršni postupci naplate potraživanja u ukupnom iznosu od 246.919 KM. Takođe, po osnovu programa zapošljavanja gdje mjenica nije bila sredstvo obezbjeđenja ugovorenih obaveza podnesene su tužbe za povrat sredstava i pokrenuto je 27 parničnih postupka ukupne vrijednosti od 18.082 KM. Po okončanju parničnih postupaka na osnovu pravosnažnih i izvršnih presuda u toku su 24 izvršna postupka, dok u tri parnična postupka još nisu donesene presude.

Pred nadležnim sudovima u toku je 20 upravnih sporova u kojima je Zavod tužena strana po osnovu prava na novčanu naknadu, a u pet sporova za koje su izvršni postupci u toku, Zavod je u ulozi tužioca (sporovi su pokrenuti radi povrata neosnovano naplaćenih sredstava). Po osnovu radnih sporova u kojima je Zavod tužena strana vodi se šest postupaka.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje sačinjene su Napomene za period 01.01-31.12.2018. godinu, koja pružaju neophodne opšte podatke o Zavodu, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi i primijenjenim računovodstvenim politikama.

Sačinjene Napomene uz finansijske izvještaje omogućavaju razumijevanje finansijskih izvještaja i sadrže dodatne informacije koje nisu prikazane u finansijskom izvještaju, osim što nisu u potpunosti objelodanjene informacije koje se odnose na:

- objašnjenje razloga promjena između prvobitnog i konačnog budžeta (rebalansa finansijskog plana), što nije u skladu sa MRS JS 24 - Prezentacija budžetskih informacija u finansijskim izvještajima (paragrafi 29 i 30) i
- dodatna obrazloženja (u dijelu napomena koje se odnose na PIB i PIF) u vezi suficita iz ranijih godina raspoloživog za raspodjelu iz koga se finansira značajan dio budžetskih izdataka (subvencije/programi zapošljavanja).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodane informacije o razlozima promjena između prvobitnog i konačnog budžeta (rebalansa finansijskog plana) u skladu sa MRS JS 24 - Prezentacija budžetskih informacija u finansijskim izvještajima (paragrafi 29 i 30) i dodatne informacije u vezi suficita iz ranijih godina raspoloživog za raspodjelu iz koga se finansira značajan dio budžetskih izdataka.

Revizijski tim

Božidar Kuvelja, s.r.

Siniša Marković, s.r.